

Bruxelles, 11. prosinca 2025.
(OR. en)

16777/25

ENER 679
CLIMA 601
CONSOM 306
TRANS 646
AGRI 712
IND 617
ENV 1387
COMPET 1345
FORETS 143
RELEX 1684
ECOFIN 1736

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	11. prosinca 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 1005 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Paket mjera za europske mreže

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 1005 final.

Priloženo: COM(2025) 1005 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.12.2025.
COM(2025) 1005 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Paket mjera za europske mreže

1. Uvod

Posljednjih se godina **Europska unija nalazi na velikoj prekretnici** zbog nezapamćenih globalnih geopolitičkih promjena i fluktuacija u trgovini. Rat Rusije protiv Ukrajine, koji i dalje traje, **pokazao je da su energetska sigurnost i konkurentnost iznimno važne za našu budućnost**. Moramo se pobrinuti da naša poduzeća i građani u svim državama članicama imaju pristup dovoljnim količinama čiste i priuštive energije proizvedene u Europi.

Za to je nužno **ojačati energetske infrastrukturu, koja je okosnica ne samo našeg energetskeg sustava nego i same Europe**. Pritom je najbitnije razvijati mreže. One omogućuju učinkovit protok energije među državama članicama, integriranje jeftinije čiste energije i ubrzavanje elektrifikacije, pridonose **smanjenju cijena energije i omogućuju priuštiv život za sve Europljane**, kako je istaknuto u Komisijinu Akcijskom planu za priuštivu energiju.¹ Uz to osiguravaju pouzdanu i sigurnu opskrbu te omogućuju zemljama da se međusobno podupiru u kriznim situacijama, u skladu s **ciljevima plana REPowerEU, a omogućuju i postupni prestanak uvoza ruske energije**.²

Unatoč napretku postignutom unutar aktualnog pravnog okvira EU-a, u Europi se još uvijek proizvodi premalo energije, a države članice nisu dovoljno povezane da bi se mogla ostvariti potpuna energetska unija jer je nekoliko njih još daleko od ostvarenja cilja od 15 % međusobne povezanosti do 2030. **Trošak nedjelovanja iznimno je visok**: najveći udio u potrošnji bruto raspoložive energije u EU-u 2022. činila su fosilna goriva (70 %), pri čemu je 98 % ukupne količine nafte i plina potrošene u državama članicama uvezeno³. Zbog toga je EU izložen nestabilnosti cijena i geopolitičkim rizicima. Europa je 2024. potrošila oko 375 milijardi EUR na uvoz fosilnih goriva⁴. S druge strane, ulaganja u energiju iz obnovljivih izvora i elektroenergetske mreže i dalje su relativno niska: Europa je 2025. u njih uložila 117 milijardi USD, a Kina 327 milijardi USD⁵.

Nedovoljna integracija i nedostatak ulaganja u energetske infrastrukturu **izravno utječu na račune za energiju europskih građana** i razvoj strateških sektora u cijelom EU-u, kao što su industrije s nultom neto stopom emisija i digitalni sektor. U izvješćima Draghija i Lette naglašava se da su **cijene električne energije u EU-u i dalje dva do tri puta više** od cijena u SAD-u. Maloprodajne cijene električne energije u EU-u za industriju bile su u drugom tromjesečju 2024. 2,2 puta više nego u SAD-u, dvostruko više nego u Kini i 1,2 puta više nego u Japanu (zemlji u kojoj je energija uvijek bila skuplja nego u EU-u)⁶. U prvoj polovini 2025. prosječna cijena električne energije za potrošače u EU-u kretala se od 0,3835 EUR po kWh u Njemačkoj do 0,1040 EUR po kWh u Mađarskoj, dok su se cijene električne energije za potrošače koji nisu kućanstva kretale od 0,2726 EUR po kWh u Irskoj do 0,0804 EUR po

¹ EUR-Lex - 52025DC0079 - HR - EUR-Lex.

² REPowerEU.

³ [Renewables, electrification and flexibility – For a competitive EU energy system transformation by 2030 | Publikacije | Europska agencija za okoliš \(EEA\)](#), str. 6. i 16.

⁴ [Uvoz energenata u EU smanjen je 2024. – Vijesti – Eurostat](#).

⁵ [China's energy dominance in three charts | MIT Technology Review](#).

⁶ Europska komisija, Akcijski plan za priuštivu energiju (COM(2025) 79), str 1.

kWh u Finskoj⁷. To je ponajprije posljedica nedovoljne integracije i nedostatka ulaganja u infrastrukturu. **Ako se ništa ne poduzme**, 45 % potreba za prekograničnim kapacitetom električne energije (što je jednako 41 GW)⁸ neće biti zadovoljeno do 2030., a količina neiskorištene energije iz obnovljivih izvora mogla bi do 2040. dosegnuti 310 TWh⁹, što je gotovo polovina potrošnje električne energije 2023.

S druge strane, **prednosti djelovanja su jasne**: veća integracija tržišta omogućila bi godišnju uštedu od 40 milijardi EUR, a povećanjem prekogranične trgovine električnom energijom za 50 % BDP EU-a bi na godišnjoj razini porastao za oko 18 milijardi EUR do 2030. (odnosno 0,1 %)¹⁰. Do 2030. je potrebno povećati kapacitet za prekogranični prijenos električne energije za 88 GW. Ulaganjem 5 milijardi EUR troškovi sustava smanjili bi se za 8 milijardi EUR, čime bi se ostvarila **neto gospodarska dobit od 3 milijarde EUR**. To pokazuje kako razvoj mreže može Europljanima donijeti stvarnu dodanu vrijednost i omogućiti uštedu troškova¹¹.

Zato je važno poduzeti odlučne zajedničke mjere za rješavanje strukturnih pitanja u planiranju i uvođenju energetske infrastrukture EU-a i ostvariti potpunu energetske uniju koja omogućuje energetske neovisnost, jača našu konkurentnost, potiče dekarbonizaciju i povećava našu energetske sigurnost. To je cilj **Paketa mjera za europske mreže**, koji je danas donijela Komisija. Te mjere nadopunjuje inicijativa **Energetske magistrale**, koju je predsjednica von der Leyen predstavila 2025. u svojem govoru u stanju Unije. Njezin je cilj ubrzati napredak najvažnijih i najpotrebnijih projekata energetske infrastrukture provedbom **hitnih mjera** kako bi se iskoristio puni potencijal našeg energetskeg sustava za izgradnju otpornije, konkurentnije i održivije Europe.

2. Paket mjera za europske mreže za uklanjanje strukturnih uskih grla

A. Za jedinstvenu energetske budućnost: bolje planiranje prekogranične infrastrukture na razini EU-a i maksimalno iskorištavanje postojeće infrastrukture

Postojeći okvir za planiranje mreže u skladu s Uredbom o TEN-E-u znatno je poboljšao koordinaciju i razvoj prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata. Od 2014. za 124 projekta od zajedničkog interesa i projekta od uzajamnog interesa izdvojene su 8,4 milijarde EUR iz Instrumenta za povezivanje Europe, čime su mobilizirana privatna ulaganja u iznosu od najmanje 15,8 milijardi EUR¹². Međutim, **nužna je daljnja provedba mjera** da bi se zajamčila potpuna koordinacija na nacionalnoj i regionalnoj razini upravljanja

⁷ Statistički podaci o cijeni električne energije – Objašnjenje statističkih podataka – Eurostat.

⁸ [TYNDP 2024 / Infrastructure Gaps Report / Opportunities for a more efficient European power system by 2050.](#)

⁹ Statistički podaci o električnoj i toplinskoj energiji – Objašnjenje statističkih podataka – Eurostat.

¹⁰ IMF Staff Background note on EU Energy Market Integration, 17. siječnja 2025., <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5438-2025-INIT/en/pdf>, str. 5.

¹¹ [TYNDP 2024 / Infrastructure Gaps Report / Opportunities for a more efficient European power system by 2050.](#)

¹² [CINEA-in portfelj projekata – Dobrodošli | Sheet – Qlik Sense.](#)

i razini EU-a te u svim sektorima i kako bi se elektroenergetska mreža **potpuno povezala i optimizirala**.

Za daljnji napredak potrebno je iskoristiti postojeće strukture i dosadašnje iskustvo te ojačati regionalnu suradnju kako bi se uspostavio **okvir za planiranje prekogranične energetske infrastrukture EU-a**. Taj će okvir omogućiti bolje i koordinirano utvrđivanje potreba kako bi projekti bili usklađeni s trenutačnim i budućim europskim ciljevima. Paket će omogućiti i bolje povezivanje europske energetske mreže, čime će se ojačati strateška autonomija, sigurnost i otpornost Europe i pritom **pojačati suradnja sa susjednim partnerima** iz Europskog gospodarskog prostora (EGP), Energetske zajednice, istočnog partnerstva i južnog susjedstva.

Komisija će u roku od dvije godine od donošenja današnjeg paketa **utvrditi sveobuhvatan središnji scenarij za EU**, koji će biti u skladu s energetske i klimatskim ciljevima EU-a i omogućiti uspostavu troškovno učinkovitog, konkurentnog i sigurnog sustava na razini EU-a. Taj scenarij temeljit će se na doprinosima država članica i svih relevantnih dionika, uzimajući u obzir **sinergije među sektorima**. Na temelju toga **ENTSO i ENNOH utvrdit će infrastrukturne potrebe**.

Osim toga, **potrebne su pojačane intervencije kad se utvrdi potreba za prekograničnim kapacitetom**, ali još nisu predloženi projekti kojima bi se riješilo to pitanje. Komisija bi trebala pokrenuti i **postupak uklanjanja nedostataka u elektroenergetskom sustavu** na temelju dobre regionalne suradnje i pozvati operatere sustava i, prema potrebi, nositelje projekata da predlože odgovarajuće projekte.

Da bi se sustav integrirao, potrebna je bolja koordinacija planiranja na nacionalnoj i europskoj razini jer elementi unutarnje mreže znatno utječu na razvoj prekogranične infrastrukture, što pak utječe na prekograničnu trgovinu. Stoga se **planiranje distribucijskih mreža** mora koordinirati s planiranjem na razini prijenosa i u njemu bi trebale sudjelovati i javnost i industrija kako bi se buduće mreže mogle prilagoditi sve većoj proizvodnji i potražnji za električnom energijom. Komisija će u suradnji sa svim relevantnim dionicima nastaviti s tim radom **u okviru Akcijskog plana za mreže iz 2023.**¹³

U međuvremenu, prije ulaganja u nove kapacitete potrebno je **maksimalno iskoristiti postojeću infrastrukturu** kako bi energetska tranzicija bila troškovno učinkovita i održiva te se zajamčila energetska sigurnost. U skladu s načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu” potrebno je dodatno poticati širu **primjenu pametnih elektroenergetskih mreža, inovativnih i digitalnih tehnologija i mjera za učinkovitost mreže, i to na razini mreže i na razini korisnika**, i pritom osigurati dostatni kapacitet mreže kako bi se pravodobno zadovoljila dodatna potražnja. Na primjer, primjena tehnologija za poboljšanje mreže može do 2040. povećati cjelokupni kapacitet mreže u Europi za 20 % do 40 % i omogućiti

¹³ [Mreže, karika koja nedostaje – akcijski plan EU-a za mreže](#), COM(2023) 757 final.

smanjenje troškova za 35 % u odnosu na troškove tradicionalnog širenja mreže do 2040.¹⁴ U Paketu mjera za europske mreže predlaže se da se **planiranje mreže čvrsto temelji na tim načelima** i da se **povezani projekti promiču** usporedno s razvojem fizičke infrastrukture. Nedavno je pokrenuta platforma Technopedia, na kojoj se mogu pronaći najbolji primjeri iz prakse u području inovativnih tehnologija i tehnologija za poboljšanje mreže¹⁵. Komisija će sljedeće godine predstaviti i strateški plan za digitalizaciju i umjetnu inteligenciju u energetske sektoru, koji će pridonijeti širenju pametnih rješenja u svim europskim mrežama. Digitalni alati mogu pomoći u rješavanju problema povećane nestabilnosti, koja posebno proizlazi iz integracije energije iz obnovljivih izvora. Nadalje, veliki podaci i infrastruktura u oblaku mogu doprinijeti jačanju stabilnosti mreže pa će se uzeti u obzir tijekom planiranja.

Osim toga, s obzirom na to da pristup mreži u nekim državama članicama postaje otežan, potrebna su kreativna rješenja kako bi se oslobodio kapacitet i omogućilo brže priključivanje na mrežu. Danas su donesene **Smjernice za učinkovito priključivanje na mrežu** s preporukama i primjerima dobre prakse koji državama članicama i nacionalnim regulatornim tijelima mogu pomoći da odmah riješe te probleme i maksimalno iskoriste postojeće mreže. To uključuje primjenu načela „prvi po redoslijedu”, transparentne kriterije zrelosti za sve zahtjeve za povezivanje, utvrđivanje jasnih etapa razvoja projekta s povezanim kaznama za neusklađenost te redovito praćenje i uklanjanje redova za priključivanje na mrežu.

Stoga je Paket mjera za europske mreže iznimno važan za održavanje stabilnosti i učinkovitosti našeg tržišta električne energije. Potiče učinkovito korištenje postojeće infrastrukture, što omogućuje da 70 % prijenosnog kapaciteta bude dostupno za prekozonsku trgovinu električnom energijom¹⁶. Uz to doprinosi ostvarivanju cilja od 15 % elektroenergetske međupovezanosti do 2030. i pomaže u pripremi revizije Uredbe o upravljanju kako bi se ona uskladila s našim klimatskim i energetske ciljevima za sljedeće desetljeće.

B. Realizacija planova: ubrzavanje provedbe projekata energetske infrastrukture

Utvrdjivanje infrastrukturnih potreba i projekata tek je prvi korak. Čak i kad su projekti definirani, izgradnju često usporavaju dugotrajni postupci izdavanja dozvola, slaba prihvaćenost u javnosti, prepreke financiranju ili poteškoće u podjeli troškova među državama članicama. Potrebno je riješiti sve te probleme i istodobno povećati sigurnost i otpornost naše infrastrukture na namjerne i slučajne poremećaje.

Prvo, sporo **izdavanje dozvola** i dalje je jedna od **najvećih prepreka za pravodobno puštanje u rad energetske infrastrukture i proizvodnih postrojenja u EU-u**. Prema podacima ACER-a za 2023., 26 % projekata od zajedničkog interesa u području električne

¹⁴ ACER, izvješće o praćenju elektroenergetske infrastrukture za 2024., [ACER 2024 Monitoring Electricity Infrastructure.pdf](#).

¹⁵ TSO DSO Technopedia – početna stranica.

¹⁶ U skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe (EU) 2019/943 o unutarnjem tržištu električne energije taj minimalni kapacitet mora se postići do 31. prosinca 2025.

energije kasnilo je u prosjeku 12 mjeseci, pri čemu je samo izdavanje dozvola trajalo više od polovine ukupnog vremena uvođenja elektroenergetske infrastrukture¹⁷. Uz to se **trajanje postupaka za izdavanje dozvola znatno razlikuje među državama članicama**. Za prijenosne mreže postupak u prosjeku traje pet godina¹⁸, za projekte od zajedničkog interesa u prosjeku 4,3 godine¹⁹, za projekte u području energije iz obnovljivih izvora do devet godina²⁰, za skladišna postrojenja od jedne do sedam godina²¹ i za postaje za punjenje do dvije godine²².

EU je 2022. i 2023. poduzeo bitne korake za ubrzavanje izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i infrastrukture, uključujući hitnu uredbu (koja se primjenjivala do lipnja 2025.) i reviziju Direktive o energiji iz obnovljivih izvora. Međutim, kašnjenja su i dalje problem, posebno u integraciji samostalnih skladišnih postrojenja i postaja za punjenje. Osim toga, iako su procjene utjecaja na okoliš potrebne kako bi se osigurala zaštita bioraznolikosti i prihvaćenost projekata u javnosti, pri njihovoj provedbi ne uzima se dovoljno u obzir specifičnost projekata s minimalnim utjecajem na okoliš pa mogu uzrokovati nepotrebna kašnjenja.

S obzirom na to, Paketom o europskim mrežama, u koordinaciji s regulatornim okvirom EU-a za zaštitu okoliša, uspostavlja se **okvir na razini EU-a za pojednostavnjenje i ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola** za svu mrežnu infrastrukturu, projekte u području energije iz obnovljivih izvora, projekte skladištenja i postaje za punjenje te se dodatno jačaju odredbe za projekte od zajedničkog interesa i projekte od uzajamnog interesa. Za očuvanje prirode i smanjenje onečišćenja zraka prije svega je važna dekarbonizacija. Ti pojednostavnjeni postupci izdavanja dozvola primjenjuju se u slučajevima kad su, prema opsežnom iskustvu s provedbom postojećeg pravnog okvira, učinci na okoliš ograničeni; predložene izmjene pomažu u **postizanju ravnoteže između zaštite bioraznolikosti i brzog uvođenja** sustava čiste energije. Cilj je ograničiti trajanje izdavanja dozvola, ovisno o vrsti projekta, do dvije godine u većini slučajeva i najviše do tri godine za najsloženije projekte.

Sudjelovanje javnosti u planiranju i provedbi projekata važno je i za izgradnju povjerenja i postizanje ciljeva EU-a, čime se rizik od dugotrajnih sudskih sporova svodi na najmanju moguću mjeru²³. U skladu s Paketom mjera za europske mreže koristi **projekata u području energije iz obnovljivih izvora snage veće od 10 MW trebaju se dijeliti s lokalnim**

¹⁷ [2023 ACER PCI Report.pdf](#).

¹⁸ ACER, izvješće o praćenju 2024.: *Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system*, str. 18.

¹⁹ <https://www.acer.europa.eu/media/charts/PCIs-and-PMIs-monitoring-2025>.

²⁰ Završno izvješće dostupno je ovdje: [Tehnička potpora razvoju i provedbi politike obnovljivih izvora energije – pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola i upravnih postupaka za postrojenja obnovljivih izvora energije \(RES Simplify\) – Ured za publikacije EU-a](#).

²¹ Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI, et al., *Study on energy storage*, 2023.

²² Informacije koje su prikupile organizacije za punjenje električnih vozila, posebno ChargeUp Europe, Ionity i Milence.

²³ Relevantni primjeri iz prakse dostupni su u dokumentu SWD(2024) 124 final – Smjernice za države članice o dobroj praksi za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte.

stanovništvom, izvan energetske zajednice. Omogućuje se i da neovisni posrednici pomažu u ranom dijalogu i posredovanju, što dodatno smanjuje rizik od sudskih sporova i potiče zajednički razvoj. Kako bi riješila problem slabog prihvaćanja u javnosti, Komisija će u **prvom tromjesečju 2026.** ponuditi i **praktični paket instrumenata za uključivanje javnosti** kako bi se olakšala razmjena uspješnih primjera iz prakse i izgradnja kapaciteta u vezi s uključivanjem građana i lokalnih tijela te promicala podjela koristi od projekata u području energije iz obnovljivih izvora²⁴.

Drugi je problem to što sve veća potražnja za energetsom infrastrukturom vrši velik pritisak na **lance opskrbe, dostupnost radne snage i vještine**, dok uska grla u proizvodnji sve više otežavaju širenje i modernizaciju elektroenergetskog sustava. Iako se u Europi nalaze vodeći proizvođači mrežnih tehnologija, trenutni proizvodni kapacitet u nekim segmentima nije dovoljan da bi se zadovoljila potražnja²⁵, a **sektor mora rasti kako bi mogao s time držati korak.**

Kako je istaknuto u smjernicama za učinkovito priključivanje na mrežu, **uvid u potražnju važan je za usmjeravanje odluka industrije o ulaganjima.** Komisija će u vezi s tim surađivati s tijelom EU-a za ODS-ove kako bi uoči foruma za energetske infrastrukture 2026. **uspostavila platformu za planiranje distribucijske mreže u EU-u**, koja će omogućiti da budući planovi i povezane proizvodne potrebe budu vidljivi na razini distribucije u svim državama članicama. Komisija aktivno radi na provedbi niza mjera za ublažavanje pritiska u lancu opskrbe, posebno intenzivnijim radom pokrenutim u okviru mjere 13. Akcijskog plana za mreže, na pojednostavljenju i usklađivanju **zajedničkih tehnoloških specifikacija i tehničkih zahtjeva** te poboljšanju interoperabilnosti ISVN sustava. **Modernizacija europskog okvira za javnu nabavu**, najavljena za sljedeću godinu, također će biti važna za daljnje podupiranje naše industrijske baze, uključujući mrežne tehnologije koje su „proizvedene u Europi”.

Treće, potrebno je **mobilizirati privatna ulaganja** kako bi se osiguralo **cjenovno pristupačno uvođenje mreže.** Budući da se mrežna infrastruktura u velikoj mjeri financira tarifama, teško je privući velika ulaganja koja su potrebna (1,2 bilijuna EUR do 2040. za elektroenergetske mreže, uključujući 730 milijardi EUR samo za distribucijske mreže i 240 milijardi EUR za mreže za vodik²⁶). Oslanjanje na postojeći okvir moglo bi dovesti do viših cijena za potrošače, zbog čega bi bilo potrebno djelovanje EU-a u tom području.

Stoga je potrebno osigurati da na naknade za upotrebu mreže ne utječu promjene u budućnosti²⁷ i, **prema potrebi, razmotriti dodatne načine financiranja infrastrukture**, među ostalim tako da se dio **prihoda od zagušenja treba iskoristiti za ulaganja u interkonekcijske vodove s popisa projekata od zajedničkog interesa i projekata od**

²⁴ Kao što su Sporazum gradonačelnika, pakt za angažman i inicijativa *Fast & Fair Renewables and Grids*.

²⁵ Na primjer, cijene i vrijeme isporuke novih transformatora i kabela gotovo su se udvostručili 2025. u odnosu na razdoblje 2021. – 2022. (Izvor: [Building the future transmission grid – Strategies to navigate supply chain challenges](#); IEA, veljača 2025.).

²⁶ Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. et al., [Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy](#), 2025.

²⁷ https://energy.ec.europa.eu/publications/communication-future-proof-network-charges-reduced-energy-system-costs_hr.

uzajamnog interesa. Nadalje, kako se prekogranična energetska infrastruktura sve više integrira, tako sve veći broj **projekata donosi koristi i izvan područja na kojima se realiziraju.** Zbog toga se troškovi moraju pravedno i transparentno raspodijeliti da bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje lokalnih potrošača. Zato je cilj Paketa mjera za europske mreže povećati transparentnost, sigurnost i pravednost procjene i dijeljenja troškova i koristi te **omogućiti povezivanje projekata od zajedničkog interesa ili projekata od uzajamnog interesa** radi lakšeg odlučivanja o podjeli troškova. Povezivanje projekata može olakšati i financiranje, primjerice tako da se osnuju subjekti posebne namjene kako bi se privukla dodatna ulaganja.

Europa povećava financijsku potporu za energetska infrastrukturu. Nedavno doneseni propisi o preispitivanju kohezijske politike u sredini programskog razdoblja nacionalnim i regionalnim tijelima omogućuju da preraspodijele sredstva za razdoblje 2021. – 2027. na glavne prioritete, kao što je energetska tranzicija²⁸. Osim toga, prijedlog Komisije za sljedeći **višegodišnji financijski okvir**²⁹ uključuje znatno ojačani **Instrument za povezivanje Europe**. Međutim, naše velike potrebe za ulaganjima ne mogu se zadovoljiti samo financiranjem sredstvima EU-a. Proračun EU-a mora imati veći utjecaj na smanjenje rizika privatnih ulaganja i oslobađanje financijskih sredstava institucionalnih ulagatelja. U predstojećoj **strategiji ulaganja u čistu energiju** predložit će se konkretne mjere za privlačenje i osiguravanje veće potpore iz **ulaganja privatnog sektora**, među ostalim uz potporu EIB-a, glavnog partnera u ubrzavanju uvođenja mreže.

U području **vodika** razvoj projekata i dalje je spor zbog ograničene isplativosti i visokih rizika u cijelom lancu vrijednosti. Kako bi riješila taj problem, **Komisija će procijeniti i prema potrebi poduprijeti provedbu mogućih rješenja**, kao što su ugovori za kompenzaciju razlike ili prekogranična koordinacija regulatornih alata, među ostalim u okviru **regionalnih skupina na visokoj razini**, kako bi se osigurao **koordinirani napredak i pomoglo osigurati sredstva koja nedostaju.**

Četvrto, **veća sigurnost i otpornost naše energetske infrastrukture** neophodna je u današnjem geopolitičkom kontekstu i s obzirom na sve veće rizike povezane s klimom. Nedavni incidenti u Baltičkom moru, uključujući oštećenje Balticconnectora i Estlinka 2, jasno pokazuju slabosti prekograničnih energetskih resursa, dok događaji povezani s klimom i nenamjerni poremećaji i dalje znatno ugrožavaju našu sigurnost opskrbe.

²⁸Potpora bi se mogla dodijeliti za razvoj prekograničnih energetskih interkonekcijskih vodova, širenje energije iz obnovljivih izvora kao što su solarna energija i energija vjetra, uvođenje infrastrukture za punjenje i nadogradnju mreža za distribuciju energije kako bi se spriječile fluktuacije u opskrbi.

²⁹EU trenutačno pruža znatnu potporu, među ostalim u okviru Instrumenta za povezivanje Europe, Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i planova za oporavak i otpornost. U skladu s prijedlogom Komisije za sljedeći višegodišnji financijski okvir proračun **Instrumenta za povezivanje Europe u sektoru energetike** (CEF-E) znatno bi se povećao, s 5,84 milijarde EUR za razdoblje 2021. – 2027. na 29,91 milijardu EUR za razdoblje 2028. – 2034. **Europski fond za konkurentnost** osigurat će konsolidiran tok financiranja (234,3 milijarde EUR) s namjenskim sredstvima (26,2 milijarde EUR) za širenje i primjenu tehnologija za dekarbonizaciju i čistu tranziciju, uključujući infrastrukturu. **Nacionalni i regionalni partnerski planovi** (865 milijardi EUR) objedinit će ulaganja i reforme u području čiste energije i poduprijeti provedbu nacionalnih energetskih i klimatskih planova.

Kako bi se očuvala energetska neovisnost EU-a, Paket mjera za europske mreže od samog početka uključuje pitanja fizičke i kibernetičke sigurnosti u planiranje prekograničnih projekata, što promiče otpornost i integriranu sigurnost nove infrastrukture, povećava transparentnost vlasništva kako bi se izbjegla ovisnost o visokorizičnim stranim subjektima i jamči da su projekti za poboljšanje fizičke i kibernetičke sigurnosti i otpornosti prihvatljivi za financiranje iz CEF-a, bez preklapanja s drugom financijskom potporom EU-a. Osim toga, nadovezujući se na Akcijski plan za sigurnost kabela, Komisija će nastaviti rad u okviru regionalnih kabelskih centara i ojačati primjenu paketa instrumenata za sigurnost kabela³⁰.

3. Osam prioriteta za europsku energetska infrastrukturu: inicijativa „Energetske magistrale”

U govoru o stanju Unije 10. rujna 2025. predsjednica von der Leyen predstavila je osam „**energetskih magistrala**”. Inicijativa za energetske magistrale, koja se nadovezuje na postojeće projekte od zajedničkog i projekte od uzajamnog interesa u okviru TEN-E i glavne projekte iz Akcijskog plana za priuštivu energiju, donesena je kako bi se zadovoljile **najhitnije potrebe za energetska infrastruktura, za što je potrebna dodatna kratkoročna potpora i odlučnija provedba kako bi se uklonila uska grla koja koče napredak**³¹.

Energetske magistrale povećat će energetska sigurnost, smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima, doprinijeti većoj integraciji obnovljivih izvora energije u mrežu, promicanju elektrifikacije i smanjenju cijena energije, omogućiti bržu provedbu plana REPowerEU i pomoći državama članicama da se prilagode postupnom ukidanju uvoza ruskih fosilnih goriva. Mnoge energetske magistrale imaju status projekta od zajedničkog interesa ili projekta od uzajamnog interesa na drugom popisu projekata od zajedničkog i projekata od uzajamnog interesa Unije, koji je objavljen 1. prosinca 2025. i uključuje 235 prekograničnih energetskih infrastrukturnih projekata koji se provode u EU-u i s partnerima iz trećih zemalja, a uključuju Keltski interkonekcijski vod, crnomorski interkonekcijski kabel i Estlink 3. U skladu s okvirom TEN-E na sve projekte od zajedničkog ili uzajamnog interesa s Unijina popisa primjenjuju se posebni uvjeti, uključujući prioritetni status i pojednostavnjene postupke izdavanja dozvola te prihvatljivost za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć u okviru Instrumenta za povezivanje Europe.

³⁰ Akcijski plan EU-a za sigurnost kabela, JOIN(2025) 9 final, eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025JC0009.

³¹ [Delegirana uredba o drugom popisu projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa Unije i njezin prilog – Energetika](#).

Slika 1: Karta osam energetskegih magistrala

1. Pirenejski prijelaz 1 i Pirenejski prijelaz 2 [bolja integracija Pirenejskog poluotoka s interkonekcijskim vodovima preko Pireneja do Francuske]
2. Sredozemni interkonekcijski vod [elektroenergetsko povezivanje Cipra s kontinentalnom Europom]
3. Harmony Link [jačanje energetskegih veza s baltičkim državama]
4. Protok u suprotnom smjeru kroz Transbalkanski plinovod (TBP) [poboljšanje opskrbe energijom u balkanskoj regiji i istočnim susjednim državama]
5. Energetski otok Bornholm [odobalno interkonekcijsko čvorište u Baltičkom moru]
6. Stabiliziranje cijena i energetska sigurnost u jugoistočnoj Europi
7. Koridor SouthH2 [južni koridor za vodik]
8. Jugozapadni koridor za vodik od Portugala do Njemačke

Komisija namjerava **ubrzati provedbu inicijative za energetske magistrale tako što će povećati političku koordinaciju** i pritom surađivati s regionalnim skupinama na visokoj razini, prema potrebi zatražiti potporu europskih koordinatora i blisko surađivati s radnom skupinom za energetska unija, a prema potrebi će potporu zatražiti izvan država članica EU-a. Svaki će projekt na razini EU-a biti prioritet, a Komisija će poticati države članice da im daju **isti prioritet i na nacionalnoj razini**.

Kako bi se osigurala **djelotvorna prekogranična suradnja u izdavanju dozvola**, Komisija će prvo započeti s provedbom projekata međusobnog povezivanja koji su utvrđeni kao prioritetni i dodatno podupirati države članice u utvrđivanju zajedničkih postupaka koji će omogućiti da izdavanje dozvola bude djelotvorno i učinkovito, prema potrebi uz potporu europskog koordinatora. Nakon što se poboljša koordinacija postupaka izdavanja dozvola Komisija će moći razmotriti daljnje korake. Nadalje, Komisija će posebnim mjerama koje će dopuniti regulatorni okvir za izdavanje dozvola pružiti potporu državama članicama u jačanju administrativnih kapaciteta tijela za izdavanje dozvola i digitalizaciji postupaka izdavanja dozvola za energija iz obnovljivih izvora. Za to će iskoristiti instrumente kao što je Instrument za tehnička potpora i razmotriti uspostavu pilot-instrumenta za izdavanje dozvola,

koji će se temeljiti na postojećim savjetodavnim instrumentima, s ciljem poboljšanja izgradnje kapaciteta i lakšeg pristupa financiranju za ulaganja i reforme o izdavanju dozvola. Komisija će poticati i dijeljenje informacija o mogućnostima financiranja i razvoj novih digitalnih platformi za izdavanje dozvola u okviru Stručne skupine za izdavanje dozvola.

Neki su projekti već priznati kao važni projekti od zajedničkog europskog interesa, što donosi dodatne koristi u smislu financiranja i koordinacije. Osim toga, projekti za Pirenejski prijelaz 1 i Pirenejski prijelaz 2, jugozapadni koridor za vodik i magistralu jugoistočne Europe bit će pilot-projekti u okviru **alata za koordinaciju konkurentnosti**. Prednosti tog alata su primjena pristupa koji obuhvaća sve razine vlasti i posebni kapaciteti za rješavanje horizontalnih pitanja. Prioritetne mjere koje će se utvrditi u okviru CCT-a provodit će se usporedno s radom odgovarajućih skupina ili foruma na visokoj razini i odgovarat će potrebama svake pojedinačne magistrale, kao što su povećanje fleksibilnosti energetskeg sustava, rješavanje problema u lancu opskrbe ili poteškoće s financiranjem.

Osim toga, za magistrale u baltičkoj regiji te središnjoj i jugoistočnoj Europi u skladu s okvirom TEN-E nedavno su imenovani europski koordinatori³². To će olakšati pravodobnu provedbu projekata tako što će se promicati prekogranični dijalog, podupirati izdavanje dozvola i financiranje, osigurati potpora država članica i izvješćivati o napretku i preprekama. **Komisija će uz to ojačati postojeće strukture i osigurati namjenska sredstva** kako bi se ubrzala i pospješila izgradnja osam energetskeg magistrala, prema potrebi u bliskoj suradnji s europskim koordinatorima.

Komisija će **aktivno surađivati sa svim predmetnim državama članicama kako bi u potpunosti iskoristila prethodno navedene instrumente** i osigurala uspješnu provedbu energetskeg magistrala. Europskom vijeću redovito će se dostavljati najnovije informacije o napretku kako bi se osigurala politička predanost te transparentnost i odgovornost.

³² [Imenovana nova europska koordinatorica koja će nadzirati dovršetak energetskeg projekta baltičke sinkronizacije – Europska komisija.](#)
[Imenovan novi europski koordinator za energetske povezanost središnje i jugoistočne Europe.](#)

Prilog: Dodatne kratkoročne ciljane mjere za svaku od energetskeih magistrala

Komisija će uz navedenu horizontalnu potporu donijeti i **ciljane kratkoročne mjere za rješavanje posebnih problema za svaku od magistrala** kako bi se konkretan napredak i rezultati mogli ostvariti u sljedećih šest do devet mjeseci.

1. Pirenejski prijelaz 1 i Pirenejski prijelaz 2 [bolja integracija Pirenejskog poluotoka s interkonekcijskim vodovima preko Pireneja]

Pirenejski poluotok i dalje je nedovoljno povezan s ostatkom energetskeg tržišta EU-a, a trenutni prekogranični kapacitet između Francuske i Španjolske ograničen je na 2,5 GW. To otežava integraciju tržišta, uzrokuje trajne razlike u cijenama i ograničava integraciju obnovljivih izvora energije. Uz aktualni projekt izgradnje interkonekcijskog voda u Biskajskom zaljevu, cilj je ta dodatna dva projekta na Pirenejskom poluotoku do 2040. **povećati ukupni prijenosni kapacitet na 8 GW**, ojačati otpornost sustava i smanjiti ograničavanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. Ta dva projekta za povezivanje Pirenejskog poluotoka **ponovno su potvrđena na trenutnom popisu projekata od zajedničkog i projekata od uzajamnog interesa** kao prioritetni projekti za uklanjanje tog uskog grla. U svibnju 2025. za projekt Navarra (ES) – Landes (FR) dodijeljena su bespovratna sredstva u iznosu od 11,1 milijun EUR iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) za pripreme studije. Unatoč strateškoj važnosti tih projekata, napredak je relativno spor i potrebno je dodatno raditi na jačanju unutarnje mreže i na jasnijem pristupu financiranju.

Kratkoročne mjere: Komisija će na sljedećem ministarskom sastanku Skupine na visokoj razini za jugozapadnu Europu (prvo tromjesečje 2026.) pozvati na donošenje zajedničke političke izjave kako bi se potvrdio **početak provedbe barem jednog projekta** i riješilo pitanje potrebnog jačanja unutarnje mreže.

2. Sredozemni interkonekcijski vod [elektroenergetsko povezivanje Cipra s kontinentalnom Europom]

Cipar je jedina država članica EU-a koja još nije povezana na europsku elektroenergetsku mrežu³³, što otežava njegovu integraciju u unutarnje energetske tržište, kao i integraciju obnovljivih izvora energije. Zbog toga se planira izgradnja sredozemnog interkonekcijskog voda između Grčke i Cipra, koji će omogućiti da se Cipar poveže na europsku mrežu, doprinijeti njegovoj dekarbonizaciji i povećati otpornost europskog energetskeg sustava. Omogućit će i veću integraciju energije iz obnovljivih izvora u široj mediteranskoj regiji.

Taj projekt, ponovno potvrđen na aktualnom popisu projekata od zajedničkog i projekata od uzajamnog interesa, uključuje izgradnju najduljeg podmorskog voda na svijetu, duljine

³³ Za izravno povezivanje Irske s elektroenergetskom mrežom EU-a provodi se projekt Keltskog interkonekcijskog voda između Irske i Francuske.

gotovo 900 km. Za projekt su dodijeljena bespovratna sredstva iz CEF-a, uključujući 2,3 milijuna EUR za studije izvedivosti i 658 milijuna EUR za radove na izgradnji dijela između Grčke i Cipra. U svibnju 2025. dovršen je rad na podmorskom vodu kojim se grčko kopno povezuje s Kretom, što je ključan korak prema potpunoj međupovezanosti.

Napredak projekta otežan je zbog složenog geopolitičkog konteksta, što bi moglo utjecati na rokove i troškove. Strateška vrijednost tog povezivanja pokazuje koliko je važna dobra koordinacija među državama članicama za rješavanje tih poteškoća i osiguravanje dovršetka projekta.

Kratkoročne mjere: Komisija će nastaviti pružati veliku političku i tehničku potporu projektu od najveće strateške važnosti u bliskoj suradnji s predstojećim ciparskim predsjedništvom Vijeća 2026., među ostalim putem posebnih događanja i rasprava na visokoj razini, vodeći računa o geopolitičkim aspektima.

3. Harmony Link [jačanje elektroenergetske međupovezanosti baltičkih država radi povećanja sigurnosnih prednosti njihove neovisnosti o Rusiji]

Tri baltičke države 9. veljače 2025. uspješno su sinkronizirale svoje elektroenergetske sustave s kontinentalnom Europom, što je iznimno važno za europsku energetska sigurnost. U okviru projekta baltičke sinkronizacije još je preostalo ulaganje u **interkonekcijski vod između Litve i Poljske „Harmony link”**, čime će se dovršiti integracija baltičkih tržišta električne energije. Nedavno imenovanje europskog koordinatora za dovršetak tog projekta trebalo bi omogućiti njegovu brzu provedbu.

Nakon dovršetka projekta Harmony Link poboljšat će se integracija tržišta, a to će omogućiti trgovinu električnom energijom preko Poljske i potaknuti tržišno natjecanje koje može sniziti cijene za potrošače i poduzeća u regiji. Olakšat će se i integracija energije iz obnovljivih izvora. Harmony link će znatno ojačati i energetska sigurnost u baltičkim državama. Danas je interkonekcijski vod LitPol Link jedina veza između baltičkih država i kontinentalne Europe, a prekid opskrbe imao bi ozbiljne posljedice za baltički energetska sustav.

Kratkoročne mjere: Komisija će podupirati pravodobnu provedbu tog projekta pojačanom regionalnom suradnjom i ocijeniti napredak na ministarskoj razini na sljedećem sastanku Skupine na visokoj razini za Plan međusobnog povezivanja baltičkog energetska tržišta (BEMIP) 2026., nakon prošlogodišnjeg potpisivanja ažuriranog memoranduma o razumijevanju o BEMIP-u, te osigurati da se pri donošenju novog akcijskog plana Skupine na visokoj razini za BEMIP prednost da izgradnji te magistrale.

4. Protok u suprotnom smjeru kroz Transbalkanski plinovod (TBP) [otpornost opskrbe energijom u balkanskoj regiji i našem istočnom susjedstvu]

Protok u suprotnom smjeru kroz Transbalkanski plinovod (TBP) nije projekt proširenja kapaciteta, već koordinirano djelovanje u regiji središnje i jugoistočne Europe kako bi se omogućilo maksimalno iskorištavanje postojećeg kapaciteta za transport prirodnog plina u suprotnom smjeru, od juga do sjevera. To je bitno za

diversifikaciju opskrbe prirodnim plinom u jugoistočnoj Europi i prestanak uvoza ruskog plina.

Zahvaljujući velikom transportnom kapacitetu transbalkanski plinovod može znatno doprinijeti regionalnoj diversifikaciji i ostvarivanju ciljeva plana REPowerEU. Taj će potencijal biti još veći nakon 2027., kad se očekuje da će plinsko polje Neptun Deep u Rumunjskoj postati operativno. Potpuni protok od juga prema sjeveru Transbalkanskog plinovoda, zajedno s diversifikacijom izvora, omogućio bi povećanje trgovine, tržišnog natjecanja i likvidnosti tržišta u regiji bez potrebe za skupom novom infrastrukturom.

Unatoč tom potencijalu, **trenutačne regulatorne i tržišne prepreke u nekoliko država članica duž plinovoda otežavaju njegovo funkcioniranje i komercijalnu održivosti.** Zahvaljujući nedavnom imenovanju europskog koordinatora za energetske povezanost središnje i jugoistočne Europe EU će moći pružiti veću potporu uklanjanju tih prepreka.

Kratkoročne mjere: Komisija će pojačati koordinaciju u okviru Skupine na visokoj razini za plinsku povezanost središnje i jugoistočne Europe sa svim pogođenim zemljama, uključujući Moldovu i Ukrajinu, kako bi se što prije **povećala komercijalna privlačnost plinovoda** i zajamčila dugoročna usklađenost s pravnom stečevinom EU-a u području energetike. U tom će kontekstu Komisija nastaviti podupirati rad te skupine na ujednačavanju kvalitete plina i **uklanjanju prepreka maksimalnom iskorištavanju Transbalkanskog plinovoda.**

5. Energetski otok Bornholm [odobalno interkonekcijsko čvorište u Baltičkom moru]

Energetski otok Bornholm (BEI) prvi je hibridni odobalni projekt te vrste, a nalazi se jugozapadno od Bornholma u isključivom gospodarskom pojasu Danske. Planiran je kao buduće energetske čvorište s **potencijalom za širenje i povezivanje s više interkonekcijskih vodova s drugim zemljama.** Ponovno je potvrđen na drugom popisu projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa te je u rujnu 2025. iz CEF-a primio bespovratna sredstva za radove (645,2 milijuna EUR). Služi kao primjer za buduće odobalne projekte u EU-u: povećat će integraciju tržišta, poboljšati sigurnost opskrbe na razini EU-a i donijeti koristi Danskoj, Njemačkoj i državama članicama izvan regije. Povezivanje odobalne proizvodnje s danskim i njemačkim nacionalnim mrežama energiju vjetra na moru pretvara iz nacionalnog resursa u zajednički europski resurs za daljnju elektrifikaciju i jača našu kolektivnu otpornost i energetske neovisnost. Danska i Njemačka još bi trebale postići dogovor o podjeli dodatnih troškova potpore za odobalnu vjetroelektranu u Danskoj, a Danska bi trebala dovršiti svoj regulatorni okvir, posebno u pogledu prekogranične odgovornosti.

Kratkoročne mjere : Na temelju sporazuma potpisanog 4. rujna 2025. u Kopenhagenu o dodjeli bespovratnih sredstava iz CEF-a u iznosu od 645 milijuna EUR za potporu danskoj strani energetskega otoka Bornholm u izgradnji dvije nove pretvaračke stanice i ugradnji podmorskog kablenskog sustava, Komisija će nastaviti podupirati Dansku i Njemačku kako bi postigle politički dogovor o podjeli troškova za odobalnu proizvodnju u danskim vodama i finalizirale svoj regulatorni okvir za prekograničnu odgovornost. Komisija će uz to nastaviti

podupirati rad na interoperabilnosti odobalnih mreža kako bi energetska otok Bornholm u budućnosti mogao postati pravo odobalno čvorište za baltičku regiju.

6. Stabiliziranje cijena i energetska sigurnost u jugoistočnoj Europi, među ostalim skladištenjem energije

U regiji jugoistočne Europe velike su strukturne razlike u cijenama, o čemu svjedoči nagli porast cijena 2024., kad su razlike u prosječnim cijenama među zemljama regije bile veće od 10 EUR/MWh.

Cilj je **energetske magistrale za povezivanje jugoistočne Europe** ukloniti kritične nedostatke u elektroenergetskoj infrastrukturi regije i stabilizirati cijene, što će povećati sigurnost opskrbe i potaknuti integraciju regionalnog tržišta. Za to će se iskoristiti postojeće interkonekcije i uzeti u obzir buduće prekogranične potrebe kako bi se smanjile trenutačne razlike u cijenama. Prema procjeni potreba sustava iz desetogodišnjeg plana razvoja mreže iz 2024. mreže ENTSO-E, razvoj infrastrukture potreban je na većini granica u regiji. Brza provedba postojećih projekata od zajedničkog interesa i prioritarnih projekata elektroenergetske infrastrukture Skupine na visokoj razini za energetska povezanost središnje i jugoistočne Europe (CESEC) bit će ključna za ispunjavanje tih potreba. Ubrzanim širenjem skladišnih kapaciteta u regiji poboljšat će se i fleksibilnost sustava.

Kratkoročne mjere: Za ubrzanje napretka bit će potrebna učinkovita koordinacija i potpora Skupine na visokoj razini za plinsku povezanost središnje i jugoistočne Europe i koordinatorske skupine. Komisija će se pobrinuti da se sljedeće godine na svim razinama održe posebne rasprave na visokoj razini kako bi se zajamčio nastavak i dovoljno brz tempo provedbe.

7. Koridor SouthH2 [južni koridor za vodik (Tunis, Italija, Austrija i Njemačka)]

Južni koridor za vodik znatno će doprinijeti pravednoj i održivoj energetska tranziciji na cijelom Sredozemlju, posebno u sjevernoj Africi, i pritom omogućiti dekarbonizaciju industrijskih čvorišta duž svoje rute. Ima velik potencijal za povećanje proizvodnje čistog vodika, širenje infrastrukture i tržišta otkupa, poticanje integracije tržišta i uspostavu poticajnog regulatornog i investicijskog okvira usklađenog sa strategijom i regulatornim okvirom EU-a za vodik.

Taj koridor **uključuje četiri projekta od zajedničkog interesa**, od kojih su neki već dobili bespovratna sredstva CEF-a za studije, i [jedan projekt od zajedničkog interesa s Tunisom], a svi su ponovno potvrđeni na drugom popisu projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa. S obzirom na to da je razvoj tržišta vodika u ranoj fazi, u budućnosti će biti potreban daljnji konceptualni rad, posebno kako bi se dodatno ublažili rizici za povezana ulaganja i održalo uzajamno korisno partnerstvo sa Sjevernom Afrikom.

Kratkoročne mjere: Komisija će kratkoročno osigurati da tajništvo projekta SouthH2 pod zajedničkim vodstvom GU-a MENA i GU-a ENER pojača rad na koordinaciji i provedbi. Radi unapređenja inicijative početkom 2026. pojačat će se i regionalni dijalozi na sastancima trilateralne zajedničke radne skupine EU-a za južni koridor za vodik (Italija, Austrija i

Njemačka) i petostrane skupine (Alžir, Tunis, Italija, Austrija i Njemačka). Realizaciji te energetske magistrale doprinijet će i inicijativa za transmediteransku suradnju u području energije i čistih tehnologija (T-Med), pokrenuta u okviru Pakta za Mediteran³⁴.

8. Jugozapadni koridor za vodik od Portugala do Njemačke

Jugozapadnim koridorom za vodik transportirat će se dekarbonizirani vodik od proizvodnih pogona u jugozapadnoj Europi do središta industrijske potražnje, što će ubrzati dekarbonizaciju sektora u kojima je teško smanjiti emisije i omogućiti učinkovitu integraciju energije iz obnovljivih izvora. Ta inicijativa obuhvaća **važne projekte od zajedničkog interesa između Portugala, Španjolske i Francuske te unutarnje veze s Njemačkom**. Cilj je tih projekata do 2030. osigurati isporuku do **2 milijuna tona vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora godišnje** i tako povećati energetske sigurnost i fleksibilnost u cijeloj regiji.

Međutim, napredak je spor te i dalje postoje poteškoće, uključujući nedovoljno prihvaćanje, kašnjenja u regulatornoj provedbi i poteškoće u osiguravanju financiranja, koordinaciji mjera za smanjenje rizika duž koridora i određivanju strateških prioriteta u državama članicama kako bi se osiguralo da koridor donosi koristi svim dionicima.

Kratkoročne mjere: Za ubrzanje napretka bit će potrebna dobra koordinacija i obnovljena politička potpora u okviru Skupine na visokoj razini za jugozapad. Predstojeći ministarski sastanak Skupine na visokoj razini za jugozapadnu Europu u prvom tromjesečju 2026. pomoći će da se ubrza rad i olakša komunikacija među državama članicama o glavnim tehničkim i financijskim aspektima razvoja koridora te aspektima smanjenja rizika.

³⁴ [Zajednička komunikacija o Paktu za Mediteran – Bliski istok, sjeverna Afrika i Perzijski zaljev.](#)